

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/16/2018
Identifikačné číslo spisu:	2608010242
Dátum vydania rozhodnutia:	01.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2608010242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 1. augusta 2018 v trestnej veci obvineného V. X. a spol., pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného V. X., ktoré podal prostredníctvom obhajkyne JUDr. Lenky Čomajovej, advokátky v Senici proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. marca 2014, sp. zn. 6To/108/2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Senica z 13. mája 2013, sp. zn. 1T/114/2008, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. X. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Senica z 13. mája 2013, sp. zn. 1T/114/2008 boli obvinení V. X. a W. X. uznaní za vinných zo zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 6. februára 2008 asi o 22.00 hod. v Kútoch na K. ulici, po predchádzajúcej dohode preskočili drevený plot, natiahli si na hlavu čierne pančuchy, cez záhradu prešli k rodinnému domu nachádzajúcim sa na Z. ulici č. XXX, vybrali časť sklenenej výplne okna na verande, oknom vošli na verandu, násilím vytlačili vchodové uzamknuté dvere, ktorými vošli do vnútorných priestorov domu, tento prehľadali, vošli do izby, kde ležala na posteli H. W., nar. X. januára IXXX, od ktorej V. X. pod hrozbou zabitia žiadal peniaze, preto H. W. zo strachu vytiahla spod vankúša peňaženku s hotovosťou 470,- Sk túto im odovzdala s tým, že viac peňazí nemá, načo W. X. a V. X. z domu odišli, čím H. W., bytom N., Z. XXX, spôsobili poškodením zariadenia škodu vo výške 1500,- Sk (49,79 eur) a odcudzením finančnej hotovosti škodu vo výške 470,- Sk (15,60 eur).

Za to bol obvinenému V. X. uložený podľa 188 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1, Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 44 Trestného zákona súd upustil od uloženia súhrnného trestu u obvineného W. X. nakoľko pokladal trest, ktorý mu bol uložený skorším rozsudkom, a to rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 2T/49/2010 z 12. mája 2011, právoplatný 24. novembra 2011 v trvaní 21 rokov a 8 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia, na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obidvom obvineným povinnosť nahradiť poškodenej H. W., nar. X. januára IXXX v I. E., bytom N., Z. XXX spôsobenú škodu vo výške 65,39 eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený V. X.. Zo spáchania trestného činu sa necítil byť vinným.

Krajský súd v Trnave uznesením z 27. marca 2014, sp. zn. 6To/108/2013, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného V. X. zamietol.

Obvinený V. X. písomným podaním doručeným Okresnému súdu Senica 17. marca 2017, ktoré doplnil 10. februára 2017 prostredníctvom obhajkyne podal dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. marca 2014, sp. zn. 6To/108/2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Senica z 13. mája 2013, sp. zn. 1T/114/2008.

V dovolaní obvinený poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

V dovolaní obvinený namietal porušenie jeho práva na obhajobu a zároveň porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa názoru obvineného rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Rozhodnutia súdov nie sú náležite odôvodnené, ako to vyžaduje § 168 Trestného poriadku. Namietal aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, čím bolo porušené jeho právo na dostatočnú jasnosť dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. Prvostupňový súd nesprávne opísal skutok, a to výšku škody, ktorú mali obvinení spôsobiť poškodenej H. W. vo výške 1 470 Sk (48,80 eur), čo nekorešponduje s vykonaným dokazovaním, pretože poškodenej mali vziať len 470,-Sk. Túto chybu neodstránil ani Krajský súd v Trnave. Z odôvodnení rozhodnutí nie je zrejmé, aké boli výpovede obžalovaných, poškodenej a svedkov, ktorí svedčili v prospech obvineného. Tieto dôkazy sa v rozhodnutiach nenachádzajú, a preto ich nemožno preskúmať. Dovolateľ ďalej poukázal na tú skutočnosť, že obvinený W. X. poslal súdu pred rozhodnutím list, v ktorom sa k spáchaniu trestného činu priznal, pričom uviedol, že ho nespáchal s obvineným X.. V celom konaní nebol zabezpečený žiadny dôkaz preukazujúci jeho vinu, iba výpoveď obvineného W. X., ktorý ho krivo obvinil. Svoju nevinu sa obvinený X. pokúšal preukázať pri obnove konania na Okresnom súde Senica, vedenom pod sp. zn. INt/15/2014. Súd obnovu konania nepovolil.

Vzhľadom na uvedené obvinený V. X. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval podľa § 386 Trestného poriadku a rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného. Zároveň, aby zrušil napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 27. marca 2014, sp. zn. 6To/108/2013 z dôvodu uvedeného v ustanovení § 168 ods. 1, § 319, § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku. Navrhol ďalej, aby súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Senica (ďalej len „prokurátorka“), ktorá v jej písomnom vyhotovení z 26. apríla 2017 uviedla, že podľa jej názoru nie sú

splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ obvinený V. X. poukázal na nesprávnú výšku škody uvedenú v skutkovej vete, tak k tomu prokurátorka uviedla, že došlo k písárskej chybe už pri podaní obžaloby. Čo sa týka námietky obvineného, že v rozsudku z 13. mája 2013 neboli zreprodukované výpovede niektorých svedkov, tieto výpovede boli uvedené v rozsudku zo 16. marca 2009, ktorý bol v konaní o odvolaní zrušený. Tieto skutočnosti však obvinený V. X., ani jeho obhajkyňa v odvolacom konaní nenamietali. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala na ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Obvinený V. X. bol v konaní zastúpený obhajkyňou JUDr. Boženou Ilavskou, ktorá riadne a zodpovedne vykonávala jeho obhajobu. Podľa názoru prokurátorky, právo na obhajobu obvineného porušené nebolo. Dovolací dôvod spočívajúci v namietaní nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku je koncipovaný tak, že prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nie je možné namietat' správnosť a úplnosť vykonaného dokazovania, hodnotenie dôkazov a správnosť a úplnosť zistenia skutku v predchádzajúcom konaní. Obvinený V. X. neuviedol, že okrem výpovede W. X. súd pri hodnotení dôkazov zohľadnil aj jeho prvotnú výpoveď, v rámci ktorej sa priznal k spáchaniu trestného činu a skutok opísal s podrobnosťami, ktoré mohol vedieť len páchatel' trestného činu.

S poukazom na tieto skutočnosti prokurátorka navrhla dovolanie obvineného V. X. odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. V konkrétnom prípade však musí vždy prevažovať záujem zákonnosti rozhodnutí a postupu konania, ktoré právoplatnému rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilitea nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. Tak tomu bude iba pri zásadných a podstatných vadách, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstať, pretože by to bolo ohrozením zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Preto možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, musia byť nutne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je zásadné porušenie práva na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené podmienky povinnej obhajoby.

V posudzovanej veci o takýto prípad nejde.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje, a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku; podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Nevykonanie dôkazov v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obvinený V. X. v konaní pred okresným súdom dôsledne využil právo na obhajobu, ktoré patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Toto právo realizoval prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Boženy Ilavskej (uznesenie Okresného súdu Senica z 5. marca 2008, č. I. 90). Proti tejto obhajkyňi ani spôsobu jej obhajoby nemal obvinený žiadne výhrady. Z uvedeného vyplýva, že po celú dobu trestného stíhania bola obvinenému zo strany ustanovenej obhajkyne poskytovaná náležitá právna pomoc. Štát a teda ani orgány činné v trestnom konaní nenesú v prípade ustanoveného, (rovnako ako v prípade zvoleného) obhajcu zodpovednosť za spôsob vykonávania obhajoby a dokonca ani za jej nedostatočné vykonávanie. To vyplýva z toho, že advokácia je nezávislá na štáte a výkon obhajoby je predovšetkým otázkou vzťahu medzi obvineným a obhajcom. Preto súdu neprislúcha hodnotiť výkon obhajoby ani zasahovať do vzťahu obvineného a jeho obhajcu.

Námietky obvineného ohľadne výšky škody uvedenej v skutkovej vete sú opodstatnené.

V tejto súvislosti sa najvyšší súd stotožňuje s vyjadrením prokurátorky k dovolaniu, že išlo iba o písarsku chybu, ktorú obvinený nenamietal v odvolacom konaní. Konajúcim súdom však treba vytknúť, že túto chybu nenapravili, ale nekriticky prevzali z obžaloby. Najvyšší súd konštatuje, že táto chyba nemá vplyv na správnosť prvostupňového a druhostupňového rozhodnutia. Konečná výška škody bola vyčíslená správne (49,79 eur + 15,60 eur = 65,39 eur).

Pokiaľ obvinený namietal, že v rozsudku prvostupňového súdu z 13. mája 2013 nie sú uvedené výpovede niektorých svedkov, k tomu najvyšší súd uvádza, že tieto výpovede boli uvedené v prvom rozsudku Okresného súdu Senica zo 16. marca 2009 (č. I. 402 - 412), ktorý rozsudok bol odvolacím súdom zrušený (č. I. 507 - 512). Pri opätovnom rozhodovaní boli v rozsudku uvedené už iba výpovede svedkov z doplneného dokazovania. Je potrebné si v tejto súvislosti uvedomiť, že konanie na súde prvého a druhého stupňa tvorí jeden celok. Obvinený ani túto skutočnosť na odvolacom súde nenamietal.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naplnený nebol.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku; z tohto ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúma ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov a pod. Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojinstančnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahrádza riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky,

ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov; pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec, alebo len celkom výnimočne v značne obmedzenom rozsahu a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Trestného poriadku).

V rámci toho dovolacieho dôvodu je teda vylúčené uplatňovanie námietok proti skutkovým zisteniam pre ich nesprávnosť alebo neúplnosť, či už v dôsledku nevykonania potrebného dokazovania alebo nesprávneho hodnotenia dôkazov. Vo vzťahu k zistenému skutku možno namietat iba to, že tento mal byť posúdený ako iný trestný čin, resp., že skutok nevykazuje znaky žiadneho trestného činu.

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, resp. skutky, z ktorých bol obvinený uznaný vinným, boli v skutkovej vete rozsudku vymedzené tak, aby zodpovedali znakom skutkovej podstaty príslušných trestných činov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestných činov - zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, z ktorých boli obvinení V. X. a W. X. uznaní za vinných a ich konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený V. X. svojím konaním naplnil všetky obligatórne znaky skutkových podstát hore uvedených trestných činov.

Vzhľadom na uvedené, ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnený nebol.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, preto dovolanie obvineného V. neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.